

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 22.10.2004
KOM(2004) 694 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

**Pokračování Bílé knihy „Nový podnět pro evropskou mládež“: hodnocení akcí
provedených v rámci evropské spolupráce pro mladé**

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Evropská spolupráce v oblasti mládeže	3
2.1.	Proces	3
2.2.	Rámec pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže	4
3.	Otevřená metoda koordinace mladých.....	5
3.1.	Zavedení OMK.....	5
3.2.	Čtrnáct společných cílů OMK.....	6
3.3.	Bilance zavedení OMK.....	6
4.	Posílení významu mládeže v jiných oblastech politiky	7
4.1.	Vzdělávání a celoživotní vzdělávání.....	7
4.2.	Zaměstnání a sociální integrace	7
4.3.	Boj proti rasismu a xenofobii.....	8
4.4.	Samostatnost mládeže	8
4.5.	Bilance začlenění problematiky mládeže do jiných oblastí politiky.....	8
5.	Ostatní iniciativy a akce provedené v rámci zavedení priorit bílé knihy.....	8
5.1.	Účast.....	9
5.2.	Informovanost	9
5.3.	Dobrovolná služba	9
5.4.	Větší porozumění a poznání mládeže	9
5.5.	Nový program ve prospěch mládeže.....	10
6.	Závěr	10

1. Úvod

Od konce 80. let vyvíjí Evropská unie programy určené pro mládež, ale skutečný rozvoj politické spolupráce v oblasti mládeže nastává až poté, co Komise v listopadu 2001 zveřejňuje Bílou knihu „Nový podnět pro evropskou mládež“¹. Proces spolupráce zahájený Bílou knihou a zejména otevřený přístup koordinace v této oblasti, umožnily rozšíření a prohloubení diskuse spojené s otázkami mládeže jak na evropské a národní úrovni, tak na úrovni hlavních účastníků, mládeže.

Dynamika zavedená procesem této Bílé knihy našla novou konkrétní podobu v Ústavní smlouvě pro Evropskou unii, kterou Evropská rada přijala v červnu 2004, a která počítá s rozvojem právního základu vztahujícího se na mládež.

Perspektiva posílení politik a akcí ve prospěch aktivního občanství, zejména mladých Evropanů, se rovněž odrazila v návrzích Komise nového finančního rámce po roce 2006². Úkolem Rady a nově zvoleného Evropského parlamentu bude konsolidovat a rozvinout tyto snahy, a je úkolem nové Komise zavést je, zejména v rámci příštího programu „MLÁDEŽ V AKCI“³.

Komise v souvislosti s rozvojem nového okruhu pro oblasti politiky pro mládež považuje za vhodné a užitečné vyhodnotit akce provedené od vydání Bílé knihy s ohledem na mandát, který ji svěřila přímo Rada, i na závazky vůči všem aktérům tohoto procesu, v jejichž čele stojí především mládež.

Tento dokument také odpovídá požadavku Rady z jejího usnesení z června 2002 týkajícího se rámce pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže⁴. Rada tak vyzvala Komisi k vypracování hodnotící zprávy o rámci spolupráce včetně hodnocení otevřené metody koordinace a případných návrhů změn této metody. Podle předběžného harmonogramu by Rada měla tuto zprávu prostudovat v roce 2004.

2. EVROPSKÁ SPOLUPRÁCE V OBLASTI MLÁDEŽE

2.1. Proces

Bílá kniha vytyčila hlavní výzvy, které je třeba vyzdvihnout v oblastech politiky pro mládež ve společensko-demografickém kontextu, který je charakterizován rostoucí nerovnováhou mezi starými a mladými, změnou podmínek, v nichž mladí žijí, a to v období nejvýznamnějšího rozšíření EU a v prostředí, v němž dochází ke globalizaci.

Vytvoření knihy, k němuž došlo na základě četných konzultací s mladými, vyplynulo ze snahy zapojit občany do rozhodování, která se jich týkají a přispět tak k jejich sblížení s politickými institucemi.

---

¹ KOM(2001) 681 v konečném znění ze dne 21.11.2001.

² KOM(2004) 101 v konečném znění ze dne 10.2.2004.

³ KOM(2004) 471 v konečném znění ze dne 14.7.2004.

⁴ Úř. věst. C 168, 13.7.2002.

Bílá kniha tak ukázala nové úsilí ve prospěch mládeže a navrhla obohatit Evropskou unii o nový rámec pro spolupráci v oblasti mládeže. Jedná se o náročný projekt, který odpovídá očekávání mládeže, a jenž je zároveň reálný, protože určuje priority a respektuje kompetence na různých úrovních.

Evropský parlament⁵ podpořil návrhy Bílé knihy a jejich zavedení. Stejně tak učinil Evropský hospodářský a sociální výbor⁶ a Výbor regionů⁷.

Bílá kniha se tak stala mezníkem pro zapojení politik pro mladé. Podstata diagnózy, kterou v oblasti mládeže stanovila Komise, se ukázala jako opodstatněná a odborníci, národní orgány a organizace mladých potvrdili stanovené priority.

I nadále zůstává záchytným bodem v rámci Unie, ale také v dalších evropských zemích a v ostatních částech světa. Nicméně mládež se i nadále vyvíjí a bude tedy třeba se co nejdříve zajímat o priority, kterými je třeba se zabývat v nejbližších letech.

2.2. Rámec pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže

Rámec pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže, který byl od vzniku Bílé knihy Komise stanoven v Rezoluci rady v červnu 2002, se vyznačuje dvěma důležitými vlastnostmi:

- a) použití otevřené metody koordinace (OMK) na prioritní témata, která jsou specifická v oblasti mládeže;
- b) lepší vnímání potřeb mladých v ostatních oblastech politiky.

Rezoluce potvrzuje princip flexibility metody, nediskriminace a rovných příležitostí, zapojení mladých, a dále zapojení kandidátských zemí do spolupráce.

Čtyři prioritní témata navržená v Bílé knize, tedy (i) participace, (ii) informovanost, (iii) dobrovolná služba mladých, (iv) větší porozumění a poznání mládeže jsou zde potvrzeny jako priority OMK a jsou zde upřesněny postupy, které je třeba dodržet a které povedou k přijetí společných cílů Radou a členskými státy. Usnesení dále stanovuje kontrolní mechanismy pro zavedení cílů.

Usnesení také upřesňuje oblasti politiky a programy, které by měly více začlenit problematiku mládeže: celoživotní vzdělávání a odborné vzdělávání, mobilita, zaměstnanost a sociální integrace, boj proti rasismu a xenofobii. Byl zaznamenán záměr Komise vytvořit pracovní skupinu a pověřit ji úvahami nad samostatností mladých ve společnosti.

---

⁵ Zpráva č. A5-0126/2002 ze dne 19.4.2002.

⁶ Úř. věst. C/149, 21.6.2002.

⁷ Stanovisko č. 389 ze dne 17.7.2002.

3. OTEVŘENÁ METODA KOORDINACE MLADÝCH

3.1. Zavedení OMK

Evropská komise podle usnesení zaslala v červenci 2002 členským státům a kandidátským zemím dotazníky týkající se účasti a informovanosti a o rok později o dobrovolných službách a větším porozumění a pochopení mládeže.

Komise vyhodnotila všechny odpovědi, sestavila souhrnnou zprávu a vypracovala návrhy společných cílů a směrů činnosti.

Na evropské úrovni Komise uspořádala projednávání dotazníků, souhrnných zpráv a návrhů společných cílů se zapojením hlavních aktérů. Evropské fórum mládeže⁸ bylo pravidelně konzultováno, aniž by se vyloučily další metody konzultací, např. konference s mladými (viz bod 5.1). Podle jednotlivých témat a příležitostí bylo také využívána síť tazatelů zaměřených na otázky spojené s mládeží a setkání s mladými účastníky se konferencí, které organizovaly předsednictva Rady.

Komise navrhla společné cíle pro participaci a informovanost mládeže v dubnu 2003⁹ a Rada je přijala ve své Rezoluci v listopadu 2003¹⁰.

Návrhy společných cílů pro dobrovolnou službu¹¹ a větší porozumění mládeži¹² přijala Komise v dubnu 2004 a ty by pak měly být předmětem usnesení při zasedání Rady v listopadu 2004.

Aby se všichni zapojili a podpořili zavedení společných cílů, které Rada přijala, byla zvláštní role přisouzena setkání Generálních ředitelů mládeže, dialogu a neformálnímu politickému dialogu.

Tři pracovní skupiny zahájily svou činnost na místní úrovni na téma účasti, informovanosti a dále angažovanosti mladých a jejich uznání. Cílem těchto skupin je posílit výměnu osvědčených zkušeností a podpořit a urychlit realizaci stanovených cílů. Výsledků se využije pro zavedení cílů na národní úrovni a pro vypracování zpráv, které se členské státy zavázaly sestavit do konce roku 2005. Mohou zároveň posloužit jako základ pro zpracování těchto témat skupinou Mládež Rady a ministry samými.

---

⁸ <http://www.forumjeunesse.org/fr/> – Evropské fórum mládeže je mezinárodní organizace složená z národních rad mládeže mezinárodních nevládních organizací mládeže, která zastupuje zájmy mladých ze všech zemí Evropy. Jedná se o jedinou platformu v Evropě, která reprezentuje organizace mládeže u mezinárodních institucí, zejména Evropské unie, Rady Evropy a Spojených národů.

⁹ KOM(2003) 184 v konečném znění, z 11.4.2003.

¹⁰ Úř. věst. C 295 ze dne 5.12.2003.

¹¹ KOM(2004) 337 v konečném znění, z 30.4.2004.

¹² KOM(2004) 336 v konečném znění, z 30.4.2004.

3.2. Čtrnáct společných cílů OMK

Komise navrhla čtrnáct cílů, z nichž čtyři vycházejí z lepšího poznání oblasti mládeže a deset z nich je přímo zaměřeno na mladé:

- Pro vytvoření vhodných podmínek k aktivnímu občanství mládeže přijala Rada tři cíle **účasti** týkající se zapojení mládeže do života vlastní místní komunity, účasti mladých na mechanismech parlamentní demokracie a podpoření snah o účast.
- Co se týká **informovanosti** mládeže, která je jednou z podmínek účasti, tři cíle přijaté Radou spočívají v přístupu k informacím, v kvalitě systémů a ve větším zapojení mládeže do vytváření a šíření informací.
- **Dobrovolná služba** existuje v nejrůznějších formách ve všech členských státech a Evropská dobrovolná služba zaznamenává stále větší úspěch v rámci programu MLÁDEŽ. Cíle, které Komise navrhla, jsou zaměřeny na rozšíření takových aktivit ve své rozmanitosti, na usnadnění přístupu většímu počtu zájemců, na propagaci a větší uznání přínosu těchto aktivit, jak osobního tak kolektivního.
- Je třeba, aby politické reflexe a akce mohly vycházet z **většího porozumění a poznání mladých**. První dva cíle, které Komise navrhla, se soustřeďují na identifikaci a aktualizaci existujících poznatků o prioritních tématech mládeže, dále pak na další témata, která jsou v zájmu mladých, zatímco další dva se zaměřují na jedné straně na kvalitu metod a nástrojů, a na posílení výměny zkušeností, dialogu a vytváření vazeb na straně druhé.

3.3. Bilance zavedení OMK

Nový rámec pro evropskou spolupráci se stal skutečností a všechny závazky, které si Komise stanovila, byly dodrženy. Oblast mládeže nyní představuje politickou oblast, v níž jsou všichni aktéři mobilizováni, vzájemně komunikují a spolupracují.

Výběr otevřené metody pro spolupráci, flexibilní a přizpůsobené mládeži, umožnil vytvoření souvislého pracovního plánu a stanovení politických priorit akce. Na takové evropské priority by mělo být rovněž odkazováno při sestavování národních priorit.

Díky této pracovní metodě se podařilo zmobilizovat státní správu jednotlivých zemí a na politické úrovni zviditelnit aktivity vyvíjené ve prospěch mládeže. Takový průběh pracovního plánu umožnil každému z jednotlivých předsednictev přispět k dynamice procesu zavádění jednotlivých cílů, které spadají pod odpovědnost členských států.

OMK pro mládež nicméně rozlišuje otevřené metody spolupráce i v jiných oblastech, z nichž:

- stanovené cíle zůstávají kvalitativními a v této fázi nejsou předmětem kvantifikace (referenčních rámců) ;

- zavedení cílů, které zůstává na posouzení členských států, není předmětem národních akčních plánů koordinovaných na evropské úrovni.

Bez jakéhokoli zpochybnění tohoto výběru, který se ukázal být nepostradatelným pro vzájemný přístup při zavádění nového rámce pro spolupráci, je třeba si položit otázku o potřebné rovnováze mezi flexibilitou a účinností metody.

Zavedení společných cílů v členských státech je rozhodující etapou pro úspěch OMK. V závislosti na své situaci by si každý členský stát měl stanovit akční plán pro dosažení dohodnutých cílů.

Prvořadá je komunikace mezi mladými na všech úrovních, na evropské, ale i národní, a to ve všech etapách celého procesu (odpovědi v dotaznících, stanovení národních akcí a jejich sledování, zprávy pro Komisi, ...).

4. POSÍLENÍ VÝZNAMU MLÁDEŽE V JINÝCH OBLASTECH POLITIKY

Určitý počet politik má významný dopad na život mladých, zejména ty, které byly uvedeny jako prioritní v Bílé knize a byly převzaty v usnesení Rady v červnu 2002, tedy: celoživotní vzdělávání a odborné vzdělávání, mobilita, zaměstnanost a sociální integrace, boj proti rasismu a xenofobii, samostatnost k aktivnímu občanství. Na evropské úrovni se rozvíjely následující akce:

4.1. Vzdělávání a celoživotní vzdělávání

Skupina Mládeže Rady v usnesení Rady v červnu 2002¹³ podpořila celoživotní vzdělávání, které má hodnotu formálního i neformálního vzdělávání poskytovaného prostřednictvím mimoškolních forem.

V rámci zavedení pracovního programu bylo zajištěno sledování cílů v oblasti vzdělávacích a školních systémů¹⁴ a Prohlášení z Kodaně o posílení evropské spolupráci v oblasti vzdělávání a odborného vzdělávání¹⁵.

Představitelé Evropské komise zároveň vypracovali pracovní plán těsně spojený s plány Rady Evropy¹⁶ a uspořádali výzkumný seminář o otázce uznávání a schvalování vzdělání a odborného vzdělání v oblasti mládeže¹⁷.

4.2. Zaměstnání a sociální integrace

Skupina Mládež Rady prosazovala u Výboru pro zaměstnanost lepší vnímání situace mládeže při revizi evropské strategie zaměstnanosti a jejích hlavních směrů z roku 2003.

---

¹³ Úř. věst. C 163, 9.7.2002.

¹⁴ http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/et_2010_fr.html

¹⁵ http://europa.eu.int/comm/education/copenhagen/index_fr.html

¹⁶ http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/Youth/2_Priorities/research_partnership.asp#TopOfPage

¹⁷ <http://www.training-youth.net/>

V květnu 2004 Rada mládeže přijala usnesení o mladých a sociálním začlenění, které propaguje, aby se především znevýhodnění mladí lidé stali prioritou v rámci otevřené metody koordinace v boji proti vyřazení ze společnosti.

4.3. Boj proti rasismu a xenofobii

Rada v květnu 2004 přijala prohlášení o mládeži v souvislosti s rasismem a nesnášenlivostí¹⁸, které stanoví akční plán do konce roku 2005.

Komise rozvinula spolupráci s Evropským střediskem pro sledování rasismu a xenofobie¹⁹ a podpořila velkou část projektů jako boj proti rasismu a xenofobii prostřednictvím programu MLÁDEŽ, a zejména internetové stránky pro mladé v boji proti rasismu a xenofobii²⁰.

4.4. Samostatnost mládeže

Komise v říjnu 2003 uspořádala seminář s účastí odborníků z nejrůznějších odvětví o otázce samostatnosti mládeže. Jedná se o složité téma, které se vztahuje k otázce ekonomické nezávislosti mladých, ke svobodné volbě jejich životní cesty a k jejich osobnímu rozvoji. Samostatnost mládeže je vázána na jiné oblasti politiky: vzdělání, zaměstnanost, sociální ochrana a finanční zajištění. V květnu 2004 byly návrhy akcí předloženy Generálním ředitelům mládeže, kteří je schválili.

4.5. Bilance začlenění problematiky mládeže do jiných oblastí politiky

Různým oblastem politiky, které Bílá kniha označila jako prioritní, byla věnována zvláštní pozornost s cílem dosáhnout začlenění otázek spojených s mládeží do těchto oblastí politiky.

Na základě vyvinutých iniciativ bude již dnes možné vytvořit návaznosti, které usnadní rozvinutí potřebných interakcí mezi jednotlivými metodami, akčními plány a programy.

Výsledky jsou povzbudivé, ale zároveň je možno vyvodit první ponaučení:

- nejdříve je třeba poznat situaci mladých vůči těmto oblastem politiky, aby je bylo možno ovlivnit, z toho plyne důležitost lepšího poznání oblasti mládeže;
- pro dosažení skutečné efektivnosti je třeba zmobilizovat všechny odpovědné činitele (politiky, organizace mládeže) na všech úrovních (místní, regionální, národní a evropské).

5. OSTATNÍ INICIATIVY A AKCE PROVEDENÉ V RÁMCI ZAVEDENÍ PRIORIT BÍLÉ KNIHY

Vedle akcí stanovených v rámci Rezoluce Rady učinila Komise závazky k posílení politické akce Unie v prioritních oblastech, které vymezila Bílá kniha.

---

¹⁸ Prohlášení Rady a představitelů vlád členských států na zasedání Rady o rasismu a nesnášenlivosti týkající se mládeže (9405/04 ze dne 28.5.2004).

¹⁹ <http://www.eumc.eu.int/eumc/index.php>

²⁰ <http://www.d-a-s-h.org>

5.1. Účast

Účast mládeže je politickým cílem, a tak je i pojmána OMK, zároveň je ale jedním z principů řádné správy věcí veřejných na evropské úrovni. Z tohoto hlediska:

- Komise zprostředkovala přímý dialog mezi mladými a jejich organizacemi, a to v každé etapě postupu OMK.
- Konference, které předsednictví Rady spoluorganizovalo na témata spojená s participací a dobrovolnými službami mladých, znamenaly začátek pravidelného a strukturovaného dialogu mezi mladými, institucemi a odpovědnými politickými činiteli.
- Komise podpořila iniciativy, jejichž záměrem bylo aktivně zapojit mládež do diskuse o Evropské ústavě a jejím vypracování (YOUTH 2002, Dohoda mladých z července 2002).

S vyhlídkou nových akcí pořádaných ve prospěch mládeže Komise vypsalala dvě výzvy k podání návrhů pilotních projektů účasti²¹ a jejich začlenění.

5.2. Informovanost

Evropský týden mládeže, který se konal od 29. září do 5. října 2003²², umožnil vyhodnocení politické akce probíhající ve prospěch mládeže na evropské úrovni a v členských státech a dále výsledků programu MLÁDEŽ prostřednictvím sérií událostí v Evropském parlamentu, v Komisi a v celé Evropě.

Vytvořením evropského portálu pro mládež²³ v květnu 2004 vyústila dlouhodobá práce, jejímž prostřednictvím byl umožněn přístup k dostupným, užitečným a kvalitním informacím pro mladé Evropany, jak bylo stanoveno v Bílé knize.

5.3. Dobrovolná služba

Komise spolu s Italským předsednictvím Rady uspořádala v listopadu 2003 konferenci o civilních službách v Evropě, jejichž smyslem by mělo být posílení spolupráce mezi těmito službami na evropské úrovni²⁴.

5.4. Větší porozumění a poznání mládeže

Komise zveřejnila výsledky dvou Eurobarometrů, jednoho v roce 2001 pro země Unie²⁵, druhého v roce 2003 pro tehdejší kandidátské země²⁶, které potvrdily skutečnost, že zájem mladých o Evropu jde ruku v ruce s jistou nedůvěrou vůči tradičním politickým institucím.

---

²¹ Úř. věst. C/140 ze dne 14.6.2003 a Úř. věst. C/113 ze dne 30.4.2004.

²² http://europa.eu.int/comm/youth/youthweek/index_en.html

²³ <http://europa.eu.int/youth/>

²⁴ http://europa.eu.int/comm/youth/whitepaper/post-launch/post_en_3.html#voluntary

²⁵ EB 55.1 „Mladí Evropané roku 2001“.

²⁶ CCEB 2003.1 „Mládež v kandidátských zemích“.

Skupina odborníků pracujících v oblasti mládeže se zapojila do vypracování Bílé knihy, do navrhování společných cílů, konferencí předsednictví a do prací skupiny na téma autonomie.

Dohoda mezi Komisí a Radou Evropy znamenala posun v práci na databázi o politikách mládeže, rozvinutí a obohacení analýzy a údajů týkajících se priorit OMK.

5.5. Nový program ve prospěch mládeže

Komise dne 14. července 2004 navrhla nový evropský program pro mládež s názvem „MLÁDEŽ V AKCI“ na období 2007-2013. Tento nový program bude navazovat na stávající program a umožní rozvinout nové akce za podpory priorit stanovených v rámci politické spolupráce, zejména účasti mládeže, jež přispěje k aktivnímu občanství, rozmachu dobrovolných služeb, a podpoří studie a výzkumy potřebné k většímu poznání oblasti mládeže.

6. ZÁVĚR

Komise vyzývá Radu, aby zaznamenala výsledky dosažené při zavádění rámce pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže.

Byly dodrženy všechny závazky, které Komise učinila na základě Bílé knihy. Byl zaveden jednotný rámec pro spolupráci. Došlo k velké mobilizaci mladých, organizací mládeže, veřejných institucí, Evropských ministrů a orgánů.

Unie je ale již nyní konfrontována s novými výzvami z oblasti mládeže. Je třeba zabránit tomu, aby po impulsu daném Bílou knihou došlo k ochabnutí úsilí. Ústavní smlouva bude po své ratifikaci potřebovat nové akce, protože společnost všeobecně, a mládež zejména, se rychle mění.

Proto Komise považuje za vhodné, aby Rada soustředila svou pozornost na následující body:

- Je nutná reflexe o prioritách rámce pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže, která by pak měla v příštích letech vést politickou akci v oblasti mládeže (prohloubení stávajících priorit, nové priority, ...).
- Musí dojít ke změně rovnováhy mezi flexibilitou a účinností otevřené metody koordinace v oblasti mládeže.
- Otevřená metoda koordinace musí vést k účinné akci na úrovni členských států, aby se tak i nadále zajistila podpora a angažovanost mladých v tomto procesu.
- Konzultace s mladými musí být permanentní, strukturované a efektivní jak na národní, tak na evropské úrovni.

Komise sdělí tyto závěry Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.